

frid i Vidhom⁵, Vdde i Grvnasten⁶, Pætar i Rydhio⁷, Laurens i Æmta⁸, Olauer i Mæm⁹ til hwars mere stadfæstelse bedhes jak fornempda Byorns insighle for thetta breff. Scriptum Westerwik anno Dominj M^o ccc^o lxx^oix^o, sabbato ante festum Symonis et Iude.

Sigill saknas, men spår finns av en flikskuren sigillremsa.

^a mame *ms.* ^b Så *ms.*, förmodligen med uteglömt dagh. ^c Tredje bokstaven svårläst. I brev 1379 11/6 (DS nr 9974) kallas samma person Bilter, vilken läsning i detta fall inte är möjlig.

¹ Om denne se DS nr 9832, not 3. ² Bankestad i Eds socken. ³ Sedingsjö i Dalhems socken. ⁴ Hägg i Lofta socken. ⁵ Vida i Lofta socken. ⁶ Grånsten i Lofta socken. ⁷ Rödja i Gamleby socken. ⁸ Ämtö i Dalhems socken. ⁹ Mem i Gamleby socken.

10047

1379 oktober 28

Uppsala

Magnus Gregersson, kyrkoherden Peter i Boglösa och Gregers Anundsson vidimerar ett öppet brev utfärdat av skälig man Dan Karlsson (1359 25/1, DS nr 6056).

Utfärdarna beseglar.

Orig. på perg. (21,9 x 19,6 cm, uppveck 1,8 cm; 25 rader), Säfstaholmsamlingen, Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11534.

Regest: Historiska handlingar IV (1864), s. 339.

Om Magnus Gregersson (spets från vänster, Sandbro-ätten), som 1368 omtalas som häradshövding i Vendel, se J. E. Almqvist, Lagsagor och domsagor i Sverige I (1954), s. 77, och S. Rahmqvist i PHT 1978, s. 68–69.

Angående Gregers Anundsson se Rahmqvist, a.a., s. 72.

Omnibus presens scriptum cernentibus Magnus Gregersson, Petrus curatus ecclesie Boghløsa et Gregorius Anundæson salutem in Domino. Tenorepresencium protestamur nos discreti viri Daan Karlsson apertas litteras legisse, vidisse et auduisse non rasas, non abolitas nec in aliqua sui parte viciatas, in hunc modum, qui sequitur, conditas et formatas / – – – Se DS nr 6056 – – – / Vt audita, visa et lecta credantur, presentes littere sigillis nostris roborentur. Scriptum Vpsalie anno Domini M^o ccc^olxx^o nono, festo apostolorum Symonis et Iude.

Sigill saknas, men tre sigillremsor är bevarade i uppvecket.

10048

1379 november 1

Nils Magnusson och Jonas Magnusson intygar att de till brevisaren skälig man herr Bengt Sunesson betalat 12 mark lödiga för $\frac{3}{4}$ attung jord i Husberga i Herrestads socken i Dals härad. Detta belopp hade utfärdarnas framlidne far riddaren Magnus Nilsson varit skyldig Bengt Sunesson. Utfärdarna avhänder sig och sina arvingar äganderätten och ger Bengt full dispositionsrätt. Riddaren Peter Porse, hans hustru Ingeborg, Sten Lalesson och hans hustru Kristina Magnusdotter ger sitt samtycke till transaktionen.

Utfärdarna och de personer som ger sitt samtycke beseglar.

I ett tillägg daterat 25 februari 1381 ger även Lars Ulfsson och hans hustru Helena Magnusdotter sitt samtycke och beseglar med sina sigill.

Orig. på perg. (28,5 x 14,2 cm, uppveck 1,5 cm; 12 + 2 rader, se not g-g), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11535.

Regest: RPB nr 1456.

Jämför brev 1376 12/6 (DS nr 9260), i vilket väpnaren Nils Magnusson (stolpe) såväl på sin då ännu omyndige bror Jonas som på sina systrars och sina egna vägnar överlåter alla sina egendomar i Husberga i Herrestads socken till herr Bengt Sunesson. Den senare hade enligt DS nr 9260 tjänstgjort som notarie för utfärdarnas fär men tycks i övrigt ej vara känd.

Det bör noteras att de i brevet omnämnda Ingeborg, Kristina och Helena var systrar till utfärdarna. Om Ingeborg se PHT 1957, s. 73; om Helena se ÄSF I, s. 80.

Om utfärdarnas fär Magnus Nilsson (stolpe, även kallad Röde) se SRM s. 61–62.

Om Sten Lalesson (hjärtförmigt blad), som 1399–1409 omtalas som häradshövding i Aska härad, se J. E. Almquist, *Lagsagor och domsagor i Sverige I* (1954), s. 289.

Om Lars Ulfsson (Läma) se ÄSF I, s. 80.

Angående Peter (Petersson) Porse se PHT 1957, s. 72–73; SRM s. 70; SBL XXIX, s. 412.

Brevets formulär är ovanligt såtillvida att flera olika personer framträder i första person i brevet, såväl de formella utfärdarna som de som ger sitt samtycke till transaktionen.

Det går inte att avgöra med fullständig visshet om brevet utskrivits 1379 och sedan kompletterats 1381. Skrivarhand och bläcksort förefaller vara desamma i tillägget och huvudtexten. Möjligen är brevet baserat på ett tidigare original eller koncept från 1379 och sedan på nytt utskrivet 1381.

Omnibus presens scriptum cernentibus *Nicholaus Magnusson* et *Jonas Magnusson* eternam in Domi[n]o^a salutem · Tenorepresencium constare volumus vniuersis presentibus et futuris, quod recognoscimus nos viro honesto domino *Benedic[t]o*^b *Sunonis* presencium exhibitori tres partes vnius atungi terre in *Husæbyærgh* parrochie *Hæristadhæ* in *Dalshæradh* pro duodecim *marchis* puri argenti persoluisse, in qua pecunie summa pater noster karissimus dominus *Magnus Niclisson* miles pie recordacionis sibi iusto debito, vt nobis bene constat, tenebatur^c / Vnde obligamus nos et heredes nostros firmiter in^d hiis scriptis ad appropriandum et disbrigandum memorato domin[o]^e *Benedicto* dicta predia nostra in *Husæbiærgh* cum omnibus suis adiacenciis prope vel remote · ab inpeticione et allocucione quorumcumque · dantes ei plenam et omnimodam facultatem sepedicta bona alienandi, vendendi, commutandi · vel quomodo sibi placuerit ad suum libitum ordinandi · Insuper ego *Petrus Porse* miles et consors mea *Ingeburgis* · ego *Steno Lalæson* et consors mea *Cristina Magnusdotter* super premissis omnibus requisiti voluntatem et consensum nostrum adhibemus, vt omnes articuli jam superius expressi illibatj perdurent · et in sui roboris maneat firmitate. In cuius rei^f testimonium et cautelam firmiorem sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum anno Domini M^occc^o lxx^oix^o, in festo Omnium sanctorum. §-Nos vero *Laurencius Wlfson* et consors mea dilecta *Elena Magnusdotter*, vt omnia premissa eo firmiora fiant, consensum nostrum adhibemus presentes litteras nostris sigillis roborantes sub anno Domini M^occc^olxxx primo, in crastino *Mathie apostoli*. §

På baksidan: Super *Hosabergh*

Sigill: nr 1, 5–7 endast tomma skårer; nr 2–4 endast remsor i uppvecket.

^a Bokstaven n borta p.g.a. hål i veck. ^b Bokstaven t borta p.g.a. hål i veck. ^c Bokstaven b delvis bortnött p.g.a. veck. ^d Bokstaven i delvis borta p.g.a. hål. ^e Bokstaven o borta p.g.a. hål i veck. ^f Bokstaven e delvis bortnött p.g.a. veck. ^{g-h} Tillagt av samma hand som i huvudtexten.

10049

1379 november 5

Skänninge

Peter Jakobsson i Järstad (i Järstads socken) säljer i öppet brev till Ingevald i Laggarp (i Åsbo socken) en fjärdedels jord i Öringe (i Ekeby socken) för 7 mark penningar. Utfärdaren har uppburit penningarna, avhänder sig och sina arvingar egendomen med alla tillagor och överlåter den till Ingevald och hans arvingar som evig ägodel.

Herr Karl i Ytterbo beseglar (möjligen tillsammans med utfärdaren; se not 2).

Avskrift på papper (från 1500-talet) i hs B 19a, Sv. Riksarkivet.
SHDK nr 11536.

Om de egendomar i detta och åtta andra brev som vid mitten av 1500-talet såldes till Gustav Vasa, se kommentar till DS X, nr 170.

Alle the thetta breff hööra eller see helsar jach Peder Jacopson i Jerstodom ewerdelega medh Gudh. Thet scal allom mannom vitterligitt och kunugtt vara medh^a thesso mino öpne breffue att jac kennes haffwa beskedelekom manne Jngewal i Lagatörpe såldtt en fierdalutt jordh i Öringe i wåto och törro jngo wndan tackno förr siw marc peningar huilka peningar jach haffwer fullelika wpboritt efter minom wilia. Ty affhender jach mich och minom arffuom then fornempda fierdalott jordh i Öringe medh allom hans tillagom som före är saugtt och jn till fornempda Jngewal i Lagatörpe och hans erffuinga till ewinnerl[i]ga^b ego. Scriptum Scheninge anno Domini 1379, sabato proximo post Omnium^c sanctorum. Jn cuius testimonium sigillum prouidi viri Karoli Ytterbo¹ proprio².

^a Bokstaven h här och i medh nedan skrivet som ett t. ^b ewinnerlga ms. ^c Bokstäverna Om efter rättelse.

¹ Karl Ytterbo uppträder i brev samma år (DS nr 10075) som borgare i Skänninge. Enl. OAU avses snarast gården Ytterbo i Tjärstads socken. ² Beseglingsfrasen är ofullständig, sannolikt p.g.a. bristfällig avskrift. Snarast förväntas ett uttryck av typen una cum proprio appensum est eller (om utfärdaren saknar eget sigill) proprio non habente appensum est. För det senare alternativet se t.ex. DS nr 4914.

10050

1379 november 9

Falsterbohus

Bernhard Köler, borgare i Stralsund, upprättar sitt testamente. För sin egen, sina föräldrars, sina släktingars och alla avlidna troendes själär instiftar han en evig vikaria i tyskarnas kyrka S:ta Maria i Falsterbo i Lunds stift, till uppförandet av det altare till sankt Nicolaus ära som han med samtycke av sin hustru tidigare instiftat den 21 maj 1377. För vikarians underhåll ger han följande: fem bodplatser i Falsterbo, som förvärvats av Johan Nilsson i Malmö, varav två ligger vid Köpmansgatan och den tredje och fjärde i söder om man kommer från borgen; vidare två bodplatser vid Skomakargatan i Falsterbo, som han köpt av Wulfshagen, och en bodplats invid tyghandlarna, som han köpt av Johan Suthem. Till att tjänstgöra vid vikarian har utfärdaren föreslagit Albrecht Reberg, präst i stiftet Havelberg, vilken han också har insatt i tjänsten. Han har vidare ombesörjt allt